

**NOTĂ
ANALITICĂ**

IANUARIE
2023

REPUBLICA MOLDOVA LA CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI ÎN ANUL 2022

Daniel GOINIC

Vladislav GRIBINCEA

CRJM
Drepturi și justiție pentru toți

SUMAR

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) a analizat activitatea Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO) pentru anul 2022. Analiza a fost efectuată în baza [Raportului de activitate al CtEDO pentru anul respectiv](#) și a studierii jurisprudenței CtEDO în cauzele moldovenești.

Am constatat următoarele:

- În 2022, CtEDO a înregistrat 45 500 de cereri, cu 3% mai mult decât în 2021. Se pare că, după scăderea numărului de cereri primite în anul din cauza pandemiei, numărul cererilor primite în 2022 a revenit la nivelul anului 2019.
- În anul precedent, CtEDO a primit 642 de cereri îndreptate împotriva Moldovei, cu puțin peste numărul de cereri moldovenești primit în anul 2021 (630 de cereri). La acest capitol, Moldova se află pe locul 4 din cele 46 de țări membre ale Consiliului Europei. Raportat la populația țării, numărul cererilor depuse împotriva Moldovei este foarte mare. În 2022, moldovenii s-au adresat la CtEDO de 5 ori mai des decât media europeană.
- La 31 decembrie 2022, 1 020 de cereri moldovenești încă așteptau să fie examinate. Circa 97% dintre acestea au șanse mari de succes. Acest număr este aproape egal cu numărul total de cereri în baza cărora Moldova a fost condamnată în cei 25 de ani de când Moldova poate fi acționată la CtEDO. În ceea ce privește numărul cererilor pendinte, Moldova este pe locul 12 din cele 46 de țări membre ale Consiliului Europei.
- Până la 31 decembrie 2022, CtEDO a pronunțat 575 de hotărâri în cauzele moldovenești, dintre care 34 - în anul 2022. În 492 (86%) dintre acestea a fost constatată cel puțin o violare comisă de Republica Moldova. La acest capitol, Moldova devansează Marea Britanie, Germania, Portugalia, Spania sau Olanda, țări care au aderat la Convenția Europeană pentru Drepturile Omului (CEDO) cu mult timp înaintea Moldovei și au o populație mult mai mare decât cea a Moldovei.
- În ceea ce privește numărul de hotărâri pronunțate în 2022, Moldova s-a plasat pe locul 6 din cele 46 de țări membre ale Consiliului Europei și pe locul 11 în ceea ce privește numărul de hotărâri pronunțate împotriva sa, în total.
- Cele mai frecvente tipuri de violări constatate de CtEDO în cauzele moldovenești sunt neexecutarea hotărârilor judecătorești (violări mai vechi), maltratarea, anchetarea inadecvată a maltratărilor și deceselor, detenția în condiții proaste, detenția ilegală și casarea neregulamentară a hotărârilor judecătorești irevocabile.
- În baza tuturor hotărârilor și deciziilor pronunțate până la 31 decembrie 2022, Republica Moldova a fost obligată să plătească 22 448 198 EUR (544 448 EUR în 2022).

Documentul conține și sinteza hotărârilor și deciziilor CtEDO din anul 2022, care vizează Republica Moldova.

Anterior, CRJM a efectuat analize similare pentru anii [2010](#), [2011](#), [2012](#), [2013](#), [2014](#), [2015](#), [2016](#), [2017](#), [2018](#), [2019](#), [2020](#) și [2021](#), precum a elaborat și [o sinteză a tuturor violărilor](#) constatate de CtEDO în privința Republicii Moldova până la 11 septembrie 2022.

ACTIVITATEA CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI ÎN CAUZELE MOLDOVENEȘTI ÎN ANUL 2022

Potrivit [Raportului de activitate](#) al Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO), făcut public la 26 ianuarie 2023, în anul 2022, CtEDO a primit 642 de cereri îndreptate împotriva Moldovei. Acest număr este puțin mai mare decât cel din anul 2021 (630 de cereri). Raportat la populația țării, numărul cererilor depuse împotriva Moldovei este foarte mare. La acest capitol, în anul 2022, Moldova se afla pe locul 4 din cele 46 de țări membre ale Consiliului Europei. În 2022, moldovenii s-au adresat la CtEDO de 5 ori mai des decât media europeană.

Din 1998 până la 31 decembrie 2022, CtEDO a înregistrat peste 16 600 de cereri îndreptate împotriva Moldovei (a se vedea detalii în tabelul următor). La 31 decembrie 2022, 1 020 dintre acestea (6%) încă așteptau să fie examinate. În ceea ce privește numărul total al cererilor pendinte, Moldova este pe locul 12 din totalul țărilor membre ale Consiliului Europei. Acest număr este destul de mare, având în vedere populația mică a țării noastre.

Din cele 1 020 de cereri moldovenești pendinte, doar 3% (29 de cereri) erau repartizate pentru examinare judecătorească unică, adică au fost considerate la prima vedere fără șanse de succes. 682 de cereri (67% din cererile pendinte) erau repartizate completelor din 3 sau 7 judecători, iar alte 301 de cereri (30% din cererile pendinte) au fost deja comunicate Guvernului (a se vedea detalii în Graficul nr. 1). Ultimele două categorii de cereri (97%, 983 de cereri) au șanse mari de succes. Numărul cererilor cu șanse mari de succes este aproape egal cu numărul total al cererilor în baza cărora Moldova a fost condamnată în cei 25 de ani de când CtEDO examinează cererile depuse împotriva Moldovei.

Până la 31 decembrie 2022, CtEDO a pronunțat 575 de hotărâri în cauzele moldovenești, dintre care 34 - în anul 2022. Numărul hotărârilor adoptate în 2022 este comparabil cu numărul hotărârilor adoptate în anii 2018-2020, însă de două ori mai mic decât în anul 2021. Numărul mare de hotărâri adoptate în 2021 s-a datorat probabil schimbării judecătorești moldovenești la CtEDO la sfârșitul anului 2021 și dorinței ca dosarele instrumentate de el să fie finalizate până la expirarea mandatului acestuia.

Cu 575 de hotărâri ale CtEDO adoptate până la 1 ianuarie 2023, Moldova devansează Marea Britanie, Germania, Portugalia, Spania sau Olanda, țări care au aderat la CEDO cu mult timp înaintea Moldovei și au o populație cu mult mai mare decât a Republicii Moldova. La acest capitol, Moldova se află pe locul 11 din cele 46 de țări membre ale Consiliului Europei. CtEDO a constatat cel puțin o violare în 492 (86%) din cele 575 de hotărâri moldovenești.

În cele 575 de hotărâri moldovenești CtEDO a constatat 754 de violări ale drepturilor omului. Printre cele mai frecvente violări sunt: neexecutarea hotărârilor judecătorești naționale (violări vechi), anchetarea inadecvată a maltrărilor și deceselor, detenția în condiții proaste, detenția ilegală, casarea neregulamentară a hotărârilor judecătorești irevocabile și maltratarea / recurgerea la forța excesivă de către exponenții statului.

În cele 34 de hotărâri pronunțate în 2022, CtEDO a constatat 48 de violări ale CEDO. 13 din cele 48 de violări (27%) se referă la maltratarea și/sau investigarea defectuoasă a maltratării, precum și neacordarea asistenței medicale adecvate deținuților. Alte 13 (27%) violări se referă la dreptul la un proces echitabil. Trei din aceste violări se referă la condamnarea în apel fără audierea nemijlocită a martorilor, iar celelalte violări ale dreptului la un proces echitabil țin de motivarea insuficientă a hotărârilor judecătorești, admiterea apelurilor sau recursurilor tardive sau încălcarea accesului la justiție.

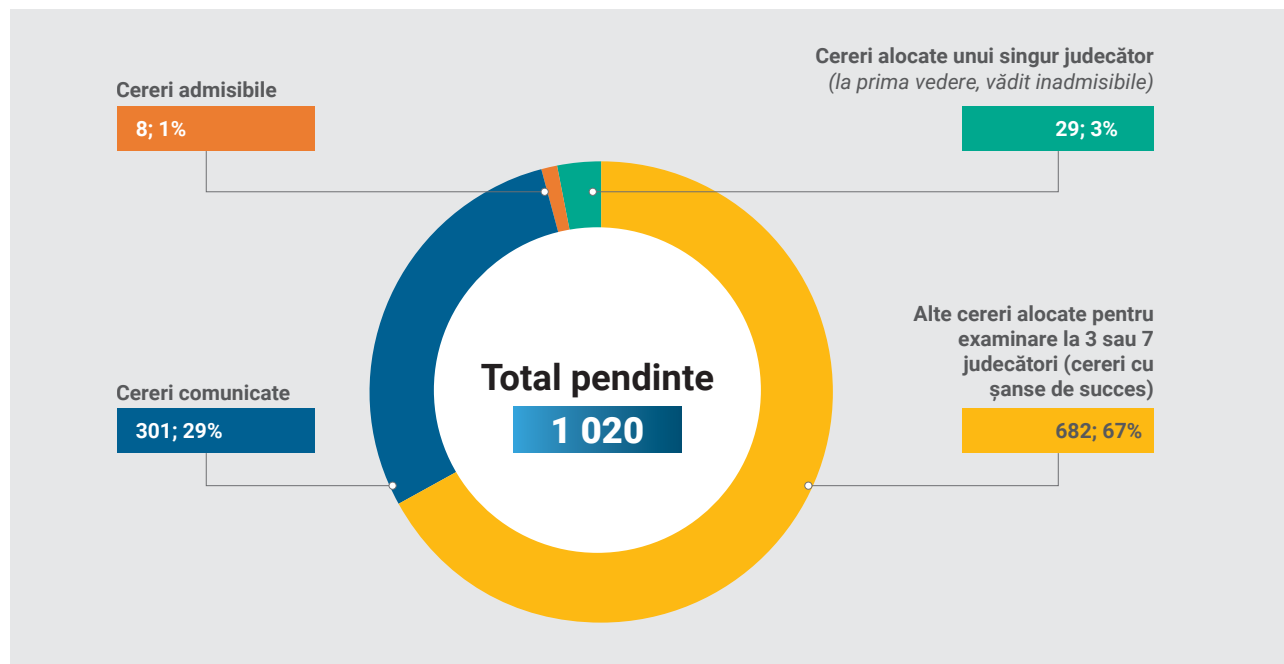
Din punct de vedere juridic, cele mai importante hotărâri pronunțate în 2022 sunt **NIT S.R.L c. Moldovei**, în care Marea Cameră a examinat corectitudinea retragerii licenței de operare a canalului de televiziune pentru propagandă politică crasă, după aplicarea altor sancțiuni pentru abateri similare. CtEDO nu a găsit o violare a libertății de exprimare în acel caz. Hotărârea **Boboc și alții c. Moldovei** se referă la decesul reclamantului în timpul protestelor din aprilie 2009 și investigarea defectuoasă a decesului acestuia (întârzieri inexplicabile în examinarea înregistrărilor video, omisiunea instituirii unui sistem de identificare post-factum a ofițerilor mascați, interzicerea totală a accesului apărării la materiale urmării penale etc). O altă cauză de rezonanță este cauza **Theo National Construct S.R.L. c. Moldovei**, care se referă la lipsirea prin „atac raider” a companiei reclamante de cota socială într-o altă companie, cu implicarea instanțelor de judecată și a altor autorități publice. Pentru mai multe detalii despre hotărârile din anul 2022 a se vedea Tabelele de mai jos.

În temeiul hotărârilor și deciziilor pronunțate până la 31 decembrie 2022, Guvernul Republicii Moldova a fost obligat să plătească 22 448 197 EUR. Dintre acestea, în baza hotărârilor – 19 951 209,20 EUR (529 348,76 EUR în 2022) și în baza reglementărilor amiabile și declarațiilor unilaterale - 2 496 989 EUR (15 100 EUR în 2022).

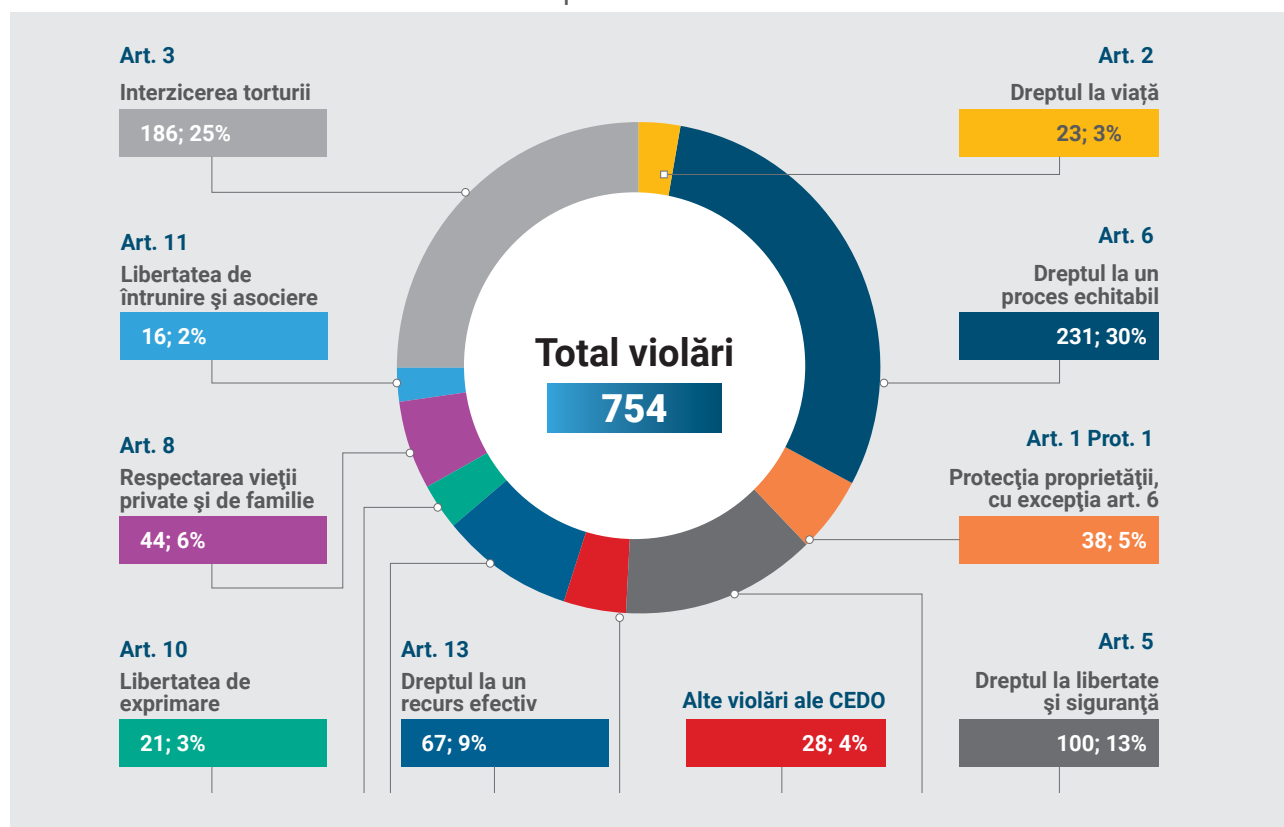
Tabelul nr. 1: Date statistice privind cererile depuse la Curtea Europeană a Drepturilor Omului împotriva Republicii Moldova 2009 - 2022

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	+/- 2021	1.11.98- 31.12.21
Cereri înregistrate	1 025	938	1 354	1 105	1 011	834	758	814	635	523	630	642	2%	16 658
Cereri declarate inadmisibile sau scoase de pe rol	550	1 905	3 143	1 341	926	750	633	858	697	451	553	601	9%	15 092
Cereri comunicate Guvernului	118	56	85	73	121	41	67	54	119	42	76	150	97%	
Hotărâri pronunțate	31	27	19	24	19	23	16	33	54	32	68	34	-50%	575
	31.12. 2011	31.12. 2012	31.12. 2013	31.12. 2014	31.12. 2015	31.12. 2016	31.12. 2017	31.12. 2018	31.12. 2019	31.12. 2020	31.12. 2021	31.12. 2022		
Cereri pendinte	4 261	3 256	1 442	1 159	1 223	1 283	1 348	1 204	1 056	1 054	1 038	1 020	-1,7%	

Graficul nr. 1: Cauzele moldovenești pendinte la Curtea Europeană a Drepturilor Omului
31 decembrie 2022

Graficul nr. 2: Violările constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în hotărârile care vizează Republica Moldova 1997-2022

ACTIVITATEA CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI ÎN PRIVINȚA TUTUROR STATELOR ÎN 2022

Potrivit Raportului de activitate pentru anul 2022, CtEDO a înregistrat 45 500 de cereri, cu 3% mai mult decât în 2021. În 2022, a fost depus un număr similar de cereri ca și în anul 2019 (anul de până la pandemie). Aproape 41% din toate cererile depuse în 2022 au fost îndreptate împotriva a două țări - Turcia (12 551) și Federația Rusă (6 077). În 2022, situația la acest capitol este similară și celei din 2021.

Pe lângă cele 44 500 de cereri înregistrate în 2022, CtEDO a primit alte 14 400 de cereri întocmite în mod necorespunzător. Ultimele nu au fost înregistrate, iar reclamanții au fost îndemnați să depună cereri redactate conform rigorilor CtEDO.

În 2022, CtEDO a examinat 39 570 de cereri - cu 10% mai mult decât în 2021. CtEDO a declarat inadmisibile sau a scos de pe rol - 35 402 de cereri, ce reprezintă circa 89,5% din totalul cererilor examinate în anul precedent. Pentru mai multe detalii, a se vedea tabelul nr. 2. La 31 decembrie 2022, la Curtea de la Strasbourg „așteptau” să fie examinate 74 650 de cereri, cu 6% mai mult decât la sfârșitul anului 2021.

Din cauza agresiunii Federației Ruse împotriva Ucrainei, Rusia a fost exclusă în martie 2022 din Consiliul Europei, iar încălcările drepturilor omului comise de Rusia după [16 septembrie 2022](#) nu mai pot fi sesizate la CtEDO. Cu toate acestea, CtEDO poate să soluționeze cererile îndreptate împotriva Rusiei în legătură cu încălcările care au avut loc până la 16 septembrie 2022.

Aproape 70% din cererile care așteptau examinarea erau îndreptate împotriva a patru state membre ale Consiliului Europei. 20 115 (27%) cereri erau depuse împotriva Turciei, 16 742 (22 %) - împotriva Federației Ruse, 10 403 (14%) - împotriva Ucrainei și 4 793 (6%) - împotriva României. La acest capitol Moldova se afla pe locul 12, cu 1 020 cereri pendinte (1,4%).

În anul 2022, CtEDO a pronunțat 1 163 de hotărâri, cu 5% mai mult decât în 2021. Cele mai multe hotărâri au fost pronunțate contra Federației Ruse - 384 (33%); Ucrainei - 144 (12%) și României - 81 (8%). La acest capitol, Moldova s-a plasat pe locul șase, cu 34 de hotărâri (3%). Cel mai încălcat drept la nivelul țărilor membre ale Consiliului Europei în anul 2022 a fost art. 5 CEDO (dreptul la libertate) - 407 violări, urmat de art.3 CEDO (interzicerea torturii) - 403 violări și art. 6 CEDO (dreptul la un proces echitabil) - 346 violări.

În 2022, CtEDO nu a pronunțat hotărâri de condamnare împotriva Suediei, Olandei sau Irlandei. State cu o populație mare, cum ar fi Germania, Austria sau Marea Britanie - au una sau două hotărâri de condamnare.

Tabelul nr. 2: Date statistice privind cererile la Curtea Europeană a Drepturilor Omului 2009-2022 (în privința tuturor statelor)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	+/- 2021
Cereri înregistrate	64 400	65 162	65 900	56 200	40 550	53 400	63 350	43 100	44 500	41 700	44 250	45 500	3%
Cereri comunicate guvernelor pârâte	5 360	5 236	7 931	7 895	15 964	9 533	7 225	7 644	6 442	7 683	10 630	6 822	-36%
Cereri declarate inadmisibile sau scoase de pe rol	50 677	86 201	89 737	83 675	43 133	36 579	70 356	40 022	38 480	37 289	32 961	35 402	7%
Hotărâri adoptate	1 157	1 093	916	891	823	993	1 068	1 014	884	871	1 105	1 163	5%
Cereri pendinte la 31 decembrie	151 600	128 100	99 900	69 900	64 850	79 750	56 250	56 350	59 800	62 000	70 150	74 650	6%
Cererile incomplete (nu sunt considerate cereri valabile)				25 100	32 400	20 950	22 650	19 550	20 400	14 150	16 400	14 400	-12%

Tabelul nr. 3: Sinteza violărilor constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauzele moldovenești în anul 2022

Art. CEDO	Nr. total violări	Tipul violării CEDO	Nr. de violări	Hotărârea CtEDO
Art. 2 CEDO (dreptul la viață)	4	decesul cauzat de acțiunile autorităților	1	Boboc și alții;
		investigarea defectuoasă a decesului	1	Boboc și alții;
		neexecutarea promptă a unei condamnări pentru vătămări corporale, care a provocat decesul	1	Natalia Lungu;
		protecție legală inadecvată a persoanelor cu dizabilități intelectuale, avorturi forțate și contracepția impusă unei reclamante	1	G.M. și alții;
Art. 3 CEDO (interzicerea tratamentului degradant, inuman și a torturii)	13	maltratarea	3	Crețu; Mătășaru; Canuda;
		investigarea defectuoasă a maltratării	7	Povestca; Crețu; Mătășaru; Străisteanu și Agachi; Canuda; Apopii; G.M. și alții;
		neacordarea asistenței medicale adecvate deținuților	2	Povestca; Cosovan;
		compensații insuficiente pentru violarea art. 3	1	Străisteanu și Agachi;
Art. 5 CEDO (dreptul la libertate și siguranță)	4	§ 1 - reținerea și/ sau arestarea în lipsa motivelor verosimile de a bănui că persoana a săvârșit infracțiunea de care este acuzat	1	Salinschi;
		§ 2 - informarea tardivă despre motivele arestării	1	Mătășaru;
		§ 3 - motivarea insuficientă a arestării	1	Gilanov;
		§ 4 - examinarea nejustificată a demersului de arestare în lipsa avocatului ales de reclamant	1	Gilanov;

Art. 6 CEDO (dreptul la un proces echitabil)	13	§ 1 - motivarea insuficientă a hotărârii judecătorești	2	Cosovan; Canuda;
		§ 1 - condamnarea în apel fără audierea nemijlocită a martorilor	3	Melega; Madam; Naddur;
		§ 1 - neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești	1	Gluşcenco;
		§ 1 - admiterea apelurilor sau recursurilor tardive	2	Axentii; Balan;
		§ 1 – casarea hotărârii judecătorești prin aplicarea neregulamentară a revizuirii	1	Imperiallex Grup S.R.L.;
		§ 1 - încălcarea accesului la justiție, prin neacordarea posibilității practice de a plăti taxa de stat pentru examinarea recursului	1	Dunas;
		§ 1 – diminuarea sumei despăgubirilor acordate reclamantului printr-o hotărâre irevocabilă în urma interpretării date de CSJ a executării acestei hotărâri	1	Balan (nr.2);
		§§ 1 și 3 - condamnarea pentru conducerea automobilului în stare de ebrietate, în pofida probelor medicale contrare obținute de reclamant	1	Lilian Erhan;
		§ 3 - refuzul nemotivat al judecătorilor de a audia martorul solicitat de apărare	1	V.P.;
Art. 8 CEDO (dreptul la respectarea vieții private și de familie)	4	respingerea neintemeiată a unei acțiuni de defăimare	1	Ghimpu și alții;
		aplicarea ilegală a unor măsuri speciale de investigație	1	Straîsteanu și Agachi;
		eșuarea de a proteja reclamanta împotriva încălcării continue a dreptului la respectul vieții private (crearea conturilor false cu informații denigratoare pe rețele de socializare) și de a efectua o investigație eficientă	1	Straistă;
		lipsa garanțiilor în legislație pentru a preveni interceptarea nejustificată a convorbirilor telefonice	1	Iurcovscaia și Pavlovschi;
Art. 11 CEDO (libertatea de întrunire și de asociere)	1	eșecul autorităților de a asigura desfășurarea pașnică a unei manifestații în susținerea minorităților sexuale	1	Genderdoc-M;
Art. 14 CEDO (interzicerea discriminării)	1	art. 14 + art. 11 – refuzul discriminatoriu de a autoriza întruniri pașnice	1	Genderdoc-M;
Art. 1 Prot. 1 CEDO (protecția proprietății)	7	retragerea nejustificată a licenței de efectuare a activității economice	1	Tegulum S.A.;
		obligarea reclamantului de a achita taxe pentru comportamentul fraudulos a unui terț cu care a avut relații contractuale	1	Gospodăria Țărănească „Alcaz G.A.”;
		lipsirea de proprietate prin admiterea acțiunilor, apelurilor sau recursurilor tardive, sau prin aplicarea improprie a revizuirii	3	Axentii; Balan; Imperiallex Grup S.R.L.;
		lipsirea prin „atac raider” a companiei reclamante de cota socială într-o altă companie, cu implicarea instanțelor de judecată și a altor autorități publice	1	Theo National Construct S.R.L.;
		diminuarea sumei despăgubirilor acordate reclamantului printr-o hotărâre irevocabilă în urma interpretării date de CSJ a executării acestei hotărâri	1	Balan (nr.2);
Art. 4 Prot 7 CEDO (dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori)	1	judecarea de două ori pentru aceeași faptă contravențională	1	Prigală;
Numărul total de violări:				48

Tabelul nr. 4: Hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțate în cauzele moldovenești în anul 2022 (în ordine cronologică)

	Cauza	Data hotărârii	Violările constatate	Perioada violării	Satisfacția echitabilă
1.	Melega c. Moldovei (40427/18)	18/01	Art. 6 § 1 CEDO – condamnarea în apel fără examinarea directă a probelor (audierea martorilor)	2015 - 2017	Suma totală: EUR 5 000 Prejud. moral – 3 500 EUR Cost. și chelt. – 1 500 EUR
2.	Natalia Lungu c. Moldovei (68490/14)	18/01	Art. 2 CEDO - neonorarea obligației pozitive de asigurare a executării prompte a unei sentințe penale pentru vătămarea intenționată a integrității corporale care a provocat decesul soțului reclamantei.	2010 - 2014	Suma totală: 13 000 EUR Prejud. moral – 12 000 EUR Cost. și chelt. – 1 000 EUR
3.	Denisenko c. Moldovei și Federației Ruse (33842/10)	18/01	În privința Federației Ruse: Art. 6 § 1 CEDO – instanțe de judecată din regiunea transnistreană, care nu reprezintă „tribunale instituite de lege”; Art. 1 Prot. 1 CEDO – imposibilitatea reclamantei de a folosi apartamentul său În privința Republicii Moldova nu au fost constatate violări ale CEDO	2005 - 2009	Suma totală: - 11 000 EUR a fost dispusă din contul Federației Ruse Prejud. moral – 8 000 EUR Cost. și chelt. – 3 000 EUR
4.	Ghimpu și alții c. Moldovei (53918/11)	01/02	Art. 8 CEDO – eșecul instanțelor de judecată de a îndeplini obligațiile pozitive cu privire la protejarea onoarei și a reputației reclamantilor	2009 - 2013	Suma totală: 3 000 EUR Prejud. moral – 1 500 EUR Cost. și chelt. – 1 500 EUR
5.	Tegulum S.A. c. Moldovei (53982/11)	01/02	Art. 1 Prot. 1 CEDO - retragerea nejustificată a licenței privind efectuarea activității economice (exploatare minieră)	2008 - 2009	Suma totală: 10 046,76 EUR Prejud. moral – 5 000 EUR Cost. și chelt. – 5 046,76 EUR
6.	Povestca c. Moldovei (33968/16)	01/02	Art. 3 CEDO – investigarea defectuoasă a maltratării și neacordarea asistenței medicale adecvate pe perioade detenției	2015 -2019	Suma totală: 10 500 EUR Prejud. moral – 10 000 EUR Cost. și chelt. – 500 EUR
7.	Crețu c. Moldovei (24737/15)	01/02	Art. 3 CEDO – maltratarea în custodia poliției și investigarea defectuoasă a maltratării	2009 – 2011	Reclamantul nu a solicitat compensații
8.	Străisteanu și Agachi c. Moldovei (9204/08)	01/02	Art. 3 CEDO – investigarea defectuoasă a maltratării și compensații insuficiente pentru violarea art. 3; Art.8 CEDO – aplicarea unor măsuri speciale de investigație, contrare legii (fără autorizarea judecătorului de instrucție)	2005 - 2007	Suma totală: 24 000 EUR Prejud. moral – 24 000 EUR
9.	Mătășaru c. Moldovei (20253/09)	01/02	Art. 3 CEDO – maltratarea în custodia poliției și investigarea defectuoasă a maltratării; Art. 5 § 2 CEDO – informarea tardivă despre motivele arestării	2009 - 2014	Suma totală: 16 500 EUR Prejud. moral – 15 000 EUR Cost. și chelt. – 1 500 EUR
10.	Gospodăria Țărănească „Alcaz G.A.” (72968/14)	01/03	Art. 1 Prot. 1 CEDO – obligarea companiei-reclamante la achitarea taxelor pentru comportamentul fraudulos al unui terț cu care a avut relații contractuale	2007 - 2014	Suma totală: 3 680 EUR Prejud. mat. – 830 EUR Prejud. moral – 2 000 EUR Cost. și chelt. – 850 EUR
11.	Axentii c. Moldovei (42582/13)	01/03	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot. 1 CEDO – casarea hotărârii judecătorești definitive prin admiterea unui recurs tardiv	2009 - 2017	Suma totală: 99 100 EUR Prejud. mat. – 97 100 EUR Prejud. moral – 2 000 EUR
12.	Balan c. Moldovei (17947/13)	01/03	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot. 1 CEDO – casarea hotărârii judecătorești definitive prin admiterea unui apel tardiv	2010 - 2013	Reclamantul nu a solicitat compensații
13.	Imperialex Grup S.R.L. c. Moldovei (77546/12)	01/03	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot. 1 CEDO – casarea hotărârii judecătorești irevocabile prin aplicarea neregulamentară a revizuirii	2011	Suma totală: 63 666 EUR Prejud. mat – 63 666 EUR

14.	Glușcenco c. Moldovei (8830/09)	15/03	Art. 6 § 1 CEDO – neexecutarea unei hotărâri judecătorești definitive privind transferul de proprietate	2008 - 2012	Suma totală: 3 000 EUR Prejud. moral - 3 000 EUR
15.	Genderdoc-M c. Moldovei (60377/10)	15/03	Art. 11 CEDO și art. 14 CEDO – eșecul autorităților de a întreprinde suficiente măsuri pentru a asigura desfășurarea pașnică a unei manifestații în susținerea minorităților sexuale	2010	Suma totală: EUR 4 500 EUR Prejud. moral - 4 500 EUR
16.	Straistă c. Moldovei (14191/14)	15/03	Art. 8 CEDO – eșuarea de a proteja reclamanta împotriva încălcării continue a dreptului la respectarea vieții sale private (cont fals denigrator pe rețele de socializare) și de a efectua o investigație eficientă a plângerilor sale	2012 - 2015	Suma totală: EUR 6 200 EUR Prejud. moral – 5 000 EUR Cost. și chelt – 1 200 EUR
17.	Iurcovscaia și Pavlovschi c. Moldovei (74360/12 și 78119/14)	15/03	Art. 8 CEDO – lipsa garanțiilor în legislație pentru a preveni interceptarea nejustificată a convorbirilor telefonice	2010 - 2014	Suma totală: 9 601 EUR Prejud. moral – 7 500 EUR Cost. și chelt – 2 101 EUR
18.	Cosovan c. Moldovei (13472/18)	22/03	Art. 3 CEDO – eșecul autorităților de a acorda asistența medicală necesară în timpul detenției, chiar dacă starea sănătății reclamantului era incompatibilă cu detenția; Art. 5 § 3 CEDO – motivarea insuficientă a arestului preventiv	2017 - 2020	Suma totală: 15 000 EUR Prejud. moral – 10,000 EUR Cost. și chelt – 5 000 EUR
19.	NIT S.R.L. c. Moldovei (MC) (28470/12)	05/04	Art. 10 CEDO și Art. 1 Prot.1 CEDO – retragerea nejustificată a licenței de operare a canalului de televiziune; Art. 6 CEDO – proceduri judiciare inechitabile fiindcă legislația națională nu impunea respectarea obligației de neutralitate și imparțialitate în cadrul buletinelor de știri ale canalelor private	2009 - 2013	Nu au fost constatate violări ale CEDO
20.	Canuda c. Moldovei (4670/16)	17/05	Art. 3 CEDO – maltratarea și investigarea defectuoasă a maltratării; Art. 5 § 3 CEDO - motivarea insuficientă a arestului preventiv (deținerea în arest timp de 3 ani).	2012 - 2020	Reclamantul a eșuat să prezinte pretențiile sale cu privire la satisfacția echitabilă
21.	Dunas c. Moldovei (65102/14)	15/06	Art. 6 § 1 CEDO – încălcarea accesului la justiție prin expedierea de către CSJ a unei copii a deciziei, după data la care fusese adoptată decizia definitivă	2012 - 2014	Suma totală: 3 600 EUR Prejud. moral – 3 600 EUR
22.	Boboc și alții c. Moldovei (44592/16)	07/06	Art. 2 CEDO – decesul cauzat de acțiunile autorităților, urmare maltratării de către poliție în timpul protestelor din aprilie 2009 și investigarea defectuoasă a decesului (întârzieri inexplicabile în examinarea înregistrărilor video, omisiunea instituirii unui sistem de identificare post-factum a ofițerilor mascați, interzicerea totală a accesului apărării la materiale etc.).	2009 - 2013	Suma totală: 57 000 EUR Prejud. moral – 50 000 EUR Cost. și chelt. – 7 000 EUR
23.	Apopii c. Moldovei (32617/16)	28/06	Art. 3 CEDO – investigarea defectuoasă a maltratării	2014 - 2015	Reclamantul nu a solicitat compensații
24.	Lilian Erhan c. Moldovei (21947/16)	05/07	Art. 6 §§ 1 și 3 CEDO – caracterul inechitabil al procesului contravențional și imposibilitatea reclamantului de a obține suficiente probe în apărarea sa	2013 - 2015	Suma totală: 4 400 EUR Prejud. moral – 3 600 EUR Cost. și chelt – 800 EUR
25.	Salinschi c. Moldovei (37760/18)	06/09	Art. 5 § 1 (c) CEDO – reținerea, arestarea și detenția timp de 3 luni în lipsa motivelor verosimile de a bănui că persoana a săvârșit infracțiunea de care este acuzată	2018 - 2020	Suma totală: 9 000 EUR Prejud. moral – 7 500 EUR Cost. și chelt – 1 500 EUR
26.	Madam c. Moldovei (42715/19)	06/09	Art. 6 § 1 CEDO – condamnarea în apel fără examinarea directă a probelor	2018 - 2022	Suma totală: 3 000 EUR Prejud. moral – 3 000 EUR
27.	V.P. c. Moldovei (27402/16)	06/09	Art. 6 § 3 (d) CEDO – refuzul nemotivat al judecătorilor de a audia martorii solicitați de apărare	2011 - 2015	Suma totală: 3 900 EUR Prejud. moral – 3 000 EUR Cost. și chelt. – 900 EUR

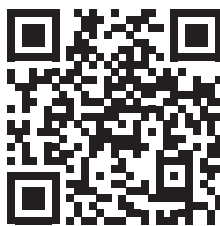
28	Gilanov c. Moldovei (44719/10)	13/09	Art. 5 §§ 3 și 4 CEDO – motivarea insuficientă a arestării și examinarea nejustificată a demersului de arestare în lipsa avocatului ales de către el	2007 - 2014	Suma totală: 3 650 EUR Prejud. moral – 3 000 EUR Cost. și chelt. – 650 EUR
29	Theo National Construct S.R.L. c. Moldovei (72783/11)	11/10	Art. 1 Prot.1 CEDO – lipsirea prin „atac raider” a companiei reclamante de cota socială într-o altă companie, cu implicarea instanțelor de judecată și a altor autorități publice	2007 - 2011	Satisfacția echitabilă este rezervată pentru o hotărâre separată
30.	Dronic c. Moldovei (28650/05)	22/11	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot.1 CEDO (satisfacția echitabilă) – neexecutarea unei hotărâri judecătorești privind retrocedarea casei naționalizate	1999 - 2020	Suma totală: 65 000 EUR Prejud.mat – 65 000 EUR
31.	G.M. și alții c. Moldovei (44394/15)	22/11	Art. 3 CEDO – protecție legală inadecvată a persoanelor cu dizabilități intelectuale, avorturi forțate, contracepția impusă primei reclamante, investigarea defectuoasă a plângerilor privind relele-tratamente și a malpraxisului (intervenții medicale fără consimțământul reclamantelor)	2007 - 2015	Suma totală: 85 000 EUR Prejud. moral – 80 000 EUR Cost. și chelt. – 5 000 EUR
32	Balan c. Moldovei (nr.2) (49016/10)	29/11	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot.1 CEDO – diminuarea sumei despăgubirilor acordate reclamantului printr-o hotărârea judecătorească irevocabilă în urma interpretării de către CSJ a executării acestei hotărâri	2008 - 2010	Suma totală: 1 900 EUR Prejud. moral – 1 500 EUR Cost. și chelt. – 400 EUR
33	Naddur c. Moldovei (22939/19)	13/12	Art. 6 § 1 CEDO – condamnarea în apel fără examinarea directă a probelor (reaudierea martorilor)	2015 - 2018	Suma totală: 4 400 EUR Prejud. moral – 3 500 EUR Cost. și chelt. – 900 EUR
34	Prigală c. Moldovei (14426/12)	13/12	Art. 4 Prot. 7 CEDO – judecarea de două ori pentru aceeași faptă contravențională	2010 - 2011	Suma totală: 1 705 EUR Prejud. moral – 1 200 EUR Cost. și chelt. – 505 EUR
Total:					529 348,76 EUR

Tabelul nr. 5: Deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului adoptate în cauzele moldovenești în anul 2021 (în ordine cronologică)

Nr	Cauza	Data deciziei	Violarea invocată	Tipul deciziei	Satisfacția echitabilă
1.	Rotari c. Moldovei (64977/17)	11/01	Art. 3 CEDO și art. 14 CEDO – rele tratamente din cauza apartenenței la o categorie inferioară în ierarhia informală a deținuților; Art. 9 CEDO - imposibilitatea de a participa la slujbele religioase din cadrul bisericii penitenciarului	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
2.	Grossu c. Moldovei (40620/14)	21/01	Art. 2 CEDO - investigarea defectuoasă a decesului fiicei reclamantei	Inadmisibil (<i>ratione personae</i>) (vădit nefondată în cealaltă parte a cererii)	
3.	Petrenco c. Moldovei (12781/16)	11/01	Art. 11 CEDO - întreruperea întrunirii (protest) care a durat circa șapte zile, în care organizatorii au instalat corturi și au difuzat muzică în boxe; Art. 6 CEDO - motivarea insuficientă a hotărârii judecătorești și neaudierea unor martori.	Inadmisibil (cerere vădit nefondată)	
4.	Burlacu c. Moldovei (56012/14)	11/01	Art. 5 § 3 – motivarea insuficientă a arestării	Inadmisibil (cerere vădit nefondată)	
5.	Haram c. Moldovei (14815/16)	20/01	Art. 6 § 1 CEDO - casarea a unei hotărâri judecătorești prin admiterea unui recurs tardiv.	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
6.	Turuta c. Moldovei (58276/15)	20/01	Art. 6 § 1 CEDO – încălcarea dreptului de acces la justiție	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
7.	Plămădeală c. Moldovei (7658/13)	20/01	Art. 6 § 1 CEDO - caracterul inechitabil al procedurilor penale	Inadmisibil (cerere vădit nefondată)	
8.	Toma c. Moldovei (64399/11)	22/02	Art. 6 § 1 CEDO - necitarea adecvată în instanța de judecată și motivarea insuficientă a hotărârii judecătorești	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
9.	Tcacenco c. Moldovei (18693/10)	22/02	Art. 6 § 1 CEDO - refuzul instanțelor naționale de a examina fondul uneia dintre acțiunile reclamantului	Inadmisibil (cerere abuzivă – omisiunea de a informa Curtea despre evoluții importante a cauzei la nivel național)	
10.	Compania Națională de Generare a Energiei Nucleare „Energo-atom” c. Moldovei (21129/10)	22/02	Art. 6 § 1 CEDO, art. 13 CEDO și art. 1 Prot.1 CEDO - casarea unei hotărâri judecătorești irevocabile	Inadmisibil (<i>ratione personae</i> – compania reclamantă este entitate publică)	
11.	Pancenco c. Moldovei (50471/11)	24/02	Art. 6 § 1 CEDO – condamnarea convențională în absența reclamantului și fără înștiințarea acestuia	Scoaterea cererii de pe rol (reglementare amiabilă)	Suma totală: 3 600 EUR

12.	Calalb c. Moldovei (62373/10)	24/03	Art. 6 § 1 CEDO - completul CSJ care a examinat recursul nu a fost format conform legii	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
13.	N.O și M.P. c. Moldovei (48421/15)	24/03	Art. 8 CEDO - eșuarea de a proteja informațiile cu caracter medical	Scoaterea cererii de pe rol (reglementare amiabilă)	Suma totală: 7 000 EUR
14.	Cucoș c. Moldovei (8245/15)	07/04	Art. 6 § 1 CEDO – admiterea nejustificată de către CSJ a unei cereri de revizuire și casarea unei decizii irevocabile prin s-a dispus restabilirea reclamantului în funcția anterior ocupată	Scoaterea cererii de pe rol (declarație unilaterală)	Suma totală: 2 000 EUR
15.	Bantuș c. Moldovei (63399/12)	26/04	Art. 8 CEDO și art. 1 Prot.1 CEDO - autorizarea construcției unui imobil în imediata apropiere a casei reclamantului	Inadmisibil (cerere abuzivă – omisiunea de a informa Curtea despre evoluții importante a cauzei la nivel național)	
16.	Matveev c. Moldovei (36601/16)	26/04	Art. 3 CEDO – maltratarea și investigarea defectuoasă a maltratării	Inadmisibil (cerere vădit nefondată)	
17.	Daniliuc c. Moldovei (18686/13)	26/04	Art. 6 § 1 CEDO – durata excesivă a procedurilor și compensații insuficiente; Art. 13 CEDO - lipsa unui remediu efectiv la nivel național	Inadmisibil (cerere vădit nefondată)	
18.	Grîu c. Moldovei (38016/18)	07/06	Art. 5 § 3 CEDO – motivarea insuficientă a arestării	Inadmisibil (cerere vădit nefondată)	
19.	Pruteanu c. Moldovei (27670/18)	07/06	Art. 6 § 2 CEDO - încălcarea prezumției de nevinovăție; Art. 8 CEDO - limitarea dreptului persoanei arestate de a avea întrevederi cu soția	Inadmisibil (cerere vădit nefondată)	
20.	Turceac și Cerchez c. Moldovei (11972/16)	13/09	Art. 6 § 1 CEDO – neexecutarea unei hotărâri judecătorești și refuzul instanțelor de a acorda despăgubiri pentru aceasta	Inadmisibil (cerere abuzivă – omisiunea de a informa Curtea despre evoluții importante a cauzei la nivel național)	
21.	GVG-Com S.R.L. c. Moldovei (30061/13)	18/10	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot.1 CEDO – motivarea insuficientă a hotărârii judecătorești	Inadmisibil (cerere vădit nefondată – pierderea statutului de victimă)	
22.	Țurcan c. Moldovei (5895/15)	20/10	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot.1 CEDO – casarea hotărârii judecătorești prin admiterea unei căi de atac tardive	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
23.	AutoInterBus-Tur S.R.L. c. Moldovei (13175/14)	20/10	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot.1 CEDO - casarea hotărârii judecătorești irevocabile prin admiterea unei căi de atac tardive	Scoaterea cererii de pe rol (litigiul a fost soluționat la nivel național)	
24.	Năstase c. Moldovei (59794/18)	20/10	Art. 10 CEDO - anularea rezultatului alegerilor locale pe care reclamantul le câștigase, din cauza declarațiilor sale făcute pe Facebook	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
25.	Ipate și Motricală (56808/11)	20/10	Art. 6 § 1 CEDO – încălcarea dreptului de acces la justiție	Scoaterea cererii de pe rol (reglementare amiabilă pentru primul reclamant) (declarație unilaterală pentru al doilea reclamant)	Suma totală: 2 500 EUR

26.	Sajin c. Moldovei (31667/10)	20/10	Art. 6 § 1 CEDO - durata excesivă a procedurilor prin eșecul CSJ de a examina recursul (zece ani de la depunerea acestuia)	Scoaterea cererii de pe rol (litigiul a fost soluționat la nivel național)	
27.	Gurițanu c. Moldovei (75732/12)	08/11	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot.1 CEDO - nerespectarea de către instanțe a unei hotărâri judecătorești irevocabile prin care fusese recunoscut dreptul reclamantului asupra unui apartament, acordând titlul de proprietate asupra aceluiași apartament unei persoane terțe	Inadmisibil (cerere vădit nefondată)	
28.	S.R.L. „Vulpe-E” c. Moldovei (56223/15)	10/11	Art. 1 Prot.1 CEDO - sechestrul aplicat în mod disproporționat în privința tuturor activelor reclamantului în cadrul unui proces judiciar	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
29.	Balacci c. Moldovei (22781/10)	22/11	Art. 6 § 1 CEDO și Art.1 Prot.1 CEDO - motivarea insuficientă a hotărârii judecătorești, imposibilitatea reclamantului de a-și recupera bunurile puse sub sechestrul și de a obține despăgubiri; Art. 13 CEDO - lipsa unui remediu efectiv la nivel național	Inadmisibil (cerere vădit nefondată)	
30.	Tanasieva c. Moldovei (11660/17)	22/11	Art. 6 § 1 CEDO - încălcarea principiului securității raporturilor juridice; Art. 4 Prot.7 CEDO – pretinsa judecare de două ori pentru aceeași faptă, și anume achitarea persoanei pentru construirea unui imobil pe un teren public, în lipsa autorizației de construcție, și, ulterior, obligarea acesteia de a demola construcția ilegală	Inadmisibil (cerere vădit nefondată)	
31.	Z.E. c. Moldovei (40015/18)	24/11	Art. 8 CEDO - difuzarea la televizor a unei înregistrări video cu tentă sexuală, care implica reclamanta, făcută publică de fostul ei partener ca formă de răzbunare	Scoaterea cererii de pe rol (litigiul a fost soluționat la nivel național)	
32.	Belii c. Moldovei (29559/16)	8/12	Art. 6 § 1 CEDO - condamnarea în apel fără examinarea directă a probelor (audierea martorilor)	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
Total:					15 100 EUR

Puteți susține activitățile
de cercetare și advocacy
ale CRJM printr-o
[donație online.](#)

Acest document este elaborat în cadrul proiectului „Asigurarea implementării în Moldova a unor standarde mai bune în domeniul drepturilor omului”, implementat de Centrul de Resurse Juridice din Moldova și susținut financiar de Ambasada Olandei. Opiniile exprimate aparțin CRJM și nu reflectă în mod necesar poziția Ambasadei Olandei.

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

[crjm.org](https://www.facebook.com/crjm.org)

[crjmoldiva](https://twitter.com/crjmoldiva)